

مؤسس: ابن السرى
مصطفى نامق

مدیرى: ابن السرى
احمد جودت

آشیان

ادبی عالمی، سیاسی، اجتماعی، فنی، اخلاقی ہفتہ لک مجموعہ در

پیشہ

برنجی جلد

نومرو ۱۲

برنجی سنہ

۹ ذی القعدہ ۱۳۲۶

۲۰ تشرین ثانی ۱۳۲۴

مہر سز نسخہ لک ساخته در

استانبول

محل ادارہ سی: جفال اوغلندہ دائرہ مخصوصہ
آرتین آصادوریان مطبعہ سی

۱۳۲۴

— تخریب لسان —

البت طائير سکنز: بر موسیودولایالیس واردر که فرانسزلر اعمال نظره حاجت بر اقامیان آچیق حقیقتلری دائماً اوشخص موهومه عطف واسناد ایتک ظرافتده بولنورلر. فی الواقع مرتبه بداهته مقرون شیلر عقلک مستحضرات فطریه سندن اولدقلری ایچون اولرک تکرارنده اهل رقت بر صایفیمزاق حس ایده بیلیر. بر بدیهی اطرافنیده تجهیز تفصیل و تعبیه ادله صایزم که معلومی اخباردن زیاده شایان استغفالدر. بوجهتله بر مصاحبهده، باخصوص ادبی اولق هوسنده کی بر مصاحبهده بوندن پک اجتناب ایتک ایسترم. فقط علی الا کثر وقوعات قلمیه من اوله ایجاب ایدیور که انسان آره صره کرهأ بر موسیودولایالیس اولیوریریور. از جمله شو صوک کونلرده یکیدن دورانه باشلایان: «لسان خراب اولیور، کنجلر لسانمزی تخریب ایدیورلر!» دعواسته قارشى انسان نه دیه بیلیر که موسیو دولایالیسک دهان ظرافتنه لایق اولماسون.

تاریخ ادبیاتمک قرن اخیرنی تعقیب وتبع ایدنلرجه پک معلومدر که «لسانی بر باد ایتدیکز!» قضیه اتهامیه سی یکریمی ارتوزسنه دنبری ادبیات جدیده اوستنه یاغان مرمیات مؤأخذه نک ال مشهور ومکررلر ننددر. حتی تأسفلرله محاط بر خاطرله اوله رق حکایه ایده حکم: بوندن یکریمی بش سنه اول ادبیاتمک اوزمانکی مجددلرینه ینه شو تخریب لسان جرمی اسناد ایدیلیروردی؛ بوکا متعلق بر باب مناظره آچیلمشدی. بر معناد تجهیل ایله باشلایان بومباحثهده سیر معلومنی اجرا ایدرک تلمیحات تحقیریه دورینی کچیرمنش، ارتق نوبت شتائم صریحه ککشدی. اوزمان معاصرلری آره سنده قصر بصرفوق الماده سنه رغماً ظرافت فوق العاده سیله پک متعارف برافندی اولیای ادبیات جدیده دن بر ذات محترم حقنده علی التقریب:

« لسانه اراث ایتدیکی خسارات عظیمه یی تضمینه کافی سرمایه قلمیسی
 « اولدینی بلاغت او طه سنجه معلوم اربابی و اخفای تخریبات ایچون دسائس
 « مختلفه یه توسلی پلانچوسنک مطالعه نیدن آکلاشلمسی اوزرینه کنیدیسنک پک
 « حیللی بر مفلس اولدیغنه و بناء علیه قانون تجارت ادبیه نك برنجی ماده سی موجبنه
 « بر صبیان مکتبده مؤبداً خدمات شاقه تحصیلیه یه محکومیتده اتفاق آرا ایله قرار
 « ویرلشدیر . »

طرزنده بر محکمه تجارت اعلامی نشرینه قدر وارمشدی .
 بوکون آتی بوخرش ظرافت لک ادبیاتزدن طردینه موفقیت حاصل اولمش
 ایسده تجدیدات ادبیه من نتیجه سی اوله رق لسان عثمانینک بوزولمده اولدینی ذهانی
 حالا بعض اذهان ذکی دن ابعاد ایدیه مه مشدر .

لسان بتون افکار انسانیت لک رابطی ، بتون ناطقه لک واسطه مناسبت و مبادله سی
 اولقی ، ماضینک ثروت فکریه سی حاله میراث ایده جک ، اجزای مدنی جمع و تلفیق
 ایله مساعی بشریه یی عقامتدن قور تاره جق لساندن باشقه بر واسطه جدیه من
 بولنامق حسسیله اونی تخریبه تصدی فی الحقیقه سکوت و مسامحه ایله مقابله
 کورمه میلدیر . فقط عجباً لسان او یله بر قاچ هوسگذار قلمک تخریب ایده ییله جکی
 قدر مقاومت سز بر شیمیدر ؟ یوقسه بعض قوانین ثابتیه تبماً طوغان ، یاشایان ، تمی
 ایدن ونهایت زائل اولان بر عنصر انسانیت میدر ؟ ماقس موللر ، شلایحر ، بره آل ،
 زابورووسکی کبی تاریخ و فلسفه لسان ایله اشتغال ابدنلر شق ثانی یی قبوله مائل
 کورونورلر . اونلر نظر نده لسان بتون بتون جمعیت ، بشریه نك اراده عمومیه سی
 خارجنده حرکات مستقلیه ملک اولما تله برابر براختیار نهانیدن ، بر هویت غیر
 مرئیه دن ، کیزی بر عضویت خصوصیه دن محروم دکلدیر . هر لسانک انحق انظار
 اختصاصه کورونن کیزی بر عمری واردر ، دیورلر .

متخصص لک لسان حتمده کی افکار مسروده سی قبول ایدیلنجه یعنی لسانک
 قواعد معینه دائره سنده جریان ایدن خصوصی بر حیات اولدیغنه اعتقاد حاصل
 اولنجه هر ذی حیات کبی لسانده مفید و لازمی جاب و قبول ، مضر و زائدی

طرح ورد استعدادی طانیلمش اولور .

بوحقایق ذهنمزه یرلشدیرنجه آرتق زید و عمر وک اکوب بوکدیکی منحرف
الطبیعه ترکیلرک، کهنه قاموسلر قوقان ناشیده کلهلرک، ماچیچ وتک کوزلک کبی
آوروبادن انتقال ایدن عجیب المنظر افادهلرک دوشیزه ادبیاتمزددهکی صفوت وملاحت
طبیعیه یی اخلال ایده بیله جکلری قورقوسی قلمامق لازم کلیر .

بعض متصلفین قلمک پک مبالغه لی بر تلاش ایله اظهار ایتدیکی بو آثار اندیشه یی
بالکلیه بر طرف ایتک ایچون کیف مالتفق برلسانک تاریخ عمومیسینی دوشونمک
ویا ده ایمی بتون السنه نک زبده حیاتی تخطر ایتک کافیدر : بر زمانلر لسان
نامه ارض اوزرنده وحیدالهجا اصواتدن باشقه برشی یوقدی؛ بوسسلر پک کیزلی
بر نظامی تعقیباً اکیلدیله، بوکولدیله، امتزاج ایتدیله، برطاقم جمعیات اصوات
حالی آدیله؛ حجره لر تراکم وتلاحقه تکامل عضوی یی تأمین ایتدکلری کبی
اصوات ملفوظده اجتماع ومخالطه ایله تکامل نطق یی وجوده کتیردیله . بوحرکات
نمائیله لی اثناسنده هدف اولدقلری تعرضات شخصییه یی، راست کلدکلری عناصر
هادمه ومخریه یی بتون لسانلر طرد واقتمام ایتمش، انجق توسیع قوت وادامه
موجودیتلرینه یارایه بیله جک شیرلی آلمشدر . هیچ برلسانک لوحه تاریخنده
برکیمسه نک نشانه ناخن تخریبی کوره میز . لسانلر اوزرنده انجق مثلاً وولترک
فرانسزجه یه صرف ایتدیکی کبی هم اصلاحیه ثمره بخش اولور .

لسان عثمانی بر مستثنی دکلدرد . اوده عین مراحل تکاملی طی ایدیور ودها
ایده جک؛ اونده ده بتون موجودات عضویه ده اولدینی کبی محتاج الیهی اخذ
وتحرری، عناصر غیر نافعیه یی دفع وتبعید وعلی الخصوص اسباب خساردن توقی
استعدادی واردرد . اونک ایستدیکی ده تزید قوتله تأمین موجودیت در . بوجهتله
هر لهجه دن کلن الفاظ جدیدیه یی علی العمیا قبول ایتز؛ انتخاب ایدر، لازملری
آیقویار، بی لزوملری طرد ایدر . بوشمدی یه قدر بویله اولدینی کبی شمیدین
صوکرده بویله اوله جقدر؛ بیهوده تلاش ایتیه لم؛ لسانمز کندیسینی هر کسدن اینی
مدافعه ایدر

دیگر جهندن لسان ایله قواعد آره‌سینده وظیفه تابعیت قواعدده عائد اولمق ضروریدر. چونکه لسان اصلدره اقدمدر. مادام که پک چوق اسبابدن طولانی وبخصوص تأثیرزمان ایله لسان دیکشیور؛ لسانه تبعاً قواعدده دیکشمه‌سی لازم کلیرودیکشیر. بناءً علیه «هر عصرک بر لسان خصوصیتی واردر!» قول مشهوری کی «هر زمانک قواعد خصوصیه لسانی واردر!» ادعای ده صحیح اولمق ایجاب ایدر. بوجهتله لفرض اسلافزدن برینک روحی عودت ایدوبده کندی زمان حیاتنده کی قواعد لسانیه وارکان بیانیه بی معیار اتخاذ ایدرک آثار حاضره ادبییه انتقاد ایتک ایسته‌مش اولسه:

— تولیت ادب هیچ کیمسه‌یه ویرلمش برحق دکلدر. آثار سالفه‌نک حقوق قواعدینی ادبیات حاضرده دن طلب ودعوی ایده‌م‌سک‌نر. ادبیات جدیده‌م‌زک قواعد جدیده‌سی واردر.

ردیه محقه‌سینده بولونه‌بیلیرز. قواعد لسانک طرز تأسی تخطر ایدیلنجیه دونکو قاعده‌لره مخالفتدن طولانی بوکونکو اثرلری شایان عتاب کورمک محق اولاماز.

زمانک محررلرندن بری چیقاره یکی برطور بیان احداث ایدر؛ بواسلوب جدیدی معاصرلری شایان تقلید کورورلر؛ ارباب قبول وتقلیدک مقداری کیندکجه آرتار؛ موجد مرکزده اولمق شرطیله بر دأره مقلدین حاصل اولور. آرتق اسلاف نه‌مطالعده بوانورسه بولنسون بوتجدلرک ایجاب ایتدیکی یکی قاعده‌لر ادباً حائز مقبولیتدر. اونلره دینه‌م‌زکه: «سزک شو یازدقلرکز بزم فلان وفلان قاعده‌لر م‌زده مغایر و بناءً علیه مردوددر!»

ایشته خالد ضیا بکک طرز افاده‌سی ادعای م‌زده ال کوزل مثالدر. معلم ناجینک معیار نثری ایله مائی و سیاھی معاینه‌یه تشبث ایدکز: او آبدۀ نفاستده بر جمله مقبوله بوله‌میه جقسک‌نر. فقط بزجه «عشق ممنوع» مؤلفنک قلمی بر میزاب نفائسدر. ینه مثلاً اسلافز «کاهنده» ایله «آرا» بی تقیه ایتمه‌مش. نته‌کیم بنده‌ک‌زله معاصرلر م‌ده ایتدک. مع‌مافیه بزدن صوکره سلسله شعرا آره‌سینده بریسی چیقاره

او کله‌ری مقفی اولمق اوزره قبول ایدر و معاصرلرینه ده قبول ایتدیره بیلیرسه آرتق اوایی کله آره‌سنده مقفالق مناسبی حاصل ارلش دیمکدر. بوکا قارشى بنده کزك ویا معاصرلرمدن برینك اقامه ایده‌بيله جكمزدعوای تحطئه‌ك مفسوخ قاله‌جنى آشکاردر .

برشى ادبای زمانك، باخصوص ادبای متأخره‌ك - زیرا بونلرك عمر قلمیسی دها اوزون اولمق طبعی اولدیغندر لسان بالخاصه بونلركدر، دینه‌بیلیر - مقبولی اولدیمی، آرتق قواعد منافرت نقیصه‌سیله شائبه‌دار اولمقدن قورتولور .

برادیبك ، مظهر تقلید اولمایان یالکیز برادیبك غرائب افادیه‌سنه کلنجه :

یونلری طبیعت لسانده کی قوه انتخابیه همیزدن ای رد ایدر، سوپورور، مزبله مهجوریته آتار؛ بویه اعاجیب قلمیه‌یی تشریح تشریح اثمک کندیلرینه لایق اولمقلری بر معامله احترامیه‌ده بولمقدر. هله لسانك نشوونمای طبیعیسی اوزرنده بونلرك بر تأثیر منعیسی اوله‌بيله چکنه احتمال ویرمک ، دیه‌بیلیرم که ، بروسوسه فی سببدر . . .

شمدی بعضیلری صوره بیلیرلر که : « عجباً برادیبك ، باخصوص کثیرالقاره برادیبك انحرافات افادیه‌سی لسان اوزرنده هیچمی تأثیر اجرا ایتمز ؟ »

خایر، بونلرك بر نفوذی وارددر. فقط انحق بریاغمور طامله‌سنك کره ارضه قارشى اجرا ایتدیکی نفوذجاذبه قدر برشى . . . نیوتون قانونلری البته خاطر مزده‌دره هر یاغمور قطره‌سنك کره مزه قارشى - ولو پك جزئی اولسون ، - بر تأثیر جاذبه‌سی اولدیغنى بیلیرز . ایشه بوتأثیر پك موجود اولقله برابر کره‌ك جمله شمسیه داخلنده کی موضع طبیعیسی همان هیچ تعدیل ایده‌مدیکی کی برشاعرك هوسات قلمیه طبیعت شکنانه‌سی ده منسوب اولدیغى قومك موازنه لسانیه‌سی اوزرنده همان هیچ بر نفوذی حائز اولاماز. لسان بنیه طبیعیه‌یی اخلاص ایده‌بيله چك تأثیرات خارجیه قارشى مدافعه دائمه حائده در . کندیلرینه بر حیات تاریخیه تأمین ایده‌بيله چك تجدیات قلمیه انحق فطره لسانك قبول ایده‌بيله چکی شیلر اولابیلیر . فی الحقیقه اوافق تفك یکیکلر آهسته آهسته تراکله چهره ادبیانك

خطوط و شمائلانی بتون بتون باشقه لاشدیره بیلیر .
فقط بوکا تخریب لسان دکل، استعمار لسان دیلیدر . حقیقتله تکامل لسان
باشقه نه اوله بیایر ؟

چیمن تسلیم ایدر که امور ذوقیده، صایبع نفیسه ده و باخصوص ادبیاتده
حقایق ثابته یوقدر . پک نسبی برطابق حقیقتلر احکام بیانیه آره سنده آزچوق
آمرانه بر افامت موقته دن صوکره . یکی حقیقتلره ترك میدان ایدر که چکیلرلر
وبعدما تاریخ ادبیاتده اشغال ایدر چکلری صحیفه خاطره ایله اکتفا ایدرلر .
عوالم عضویه ده بر جیره نك شانی نه ایسه اداره ادبیسه ده بر حقیقتك حال و موقعی ده
علی التقریب اودر . ادبیاتده دیکشمك بر نشانه تنخی ، انهدام بر علامت ترقیدر .
نه قدر سی و اعتنا ایدلسه اسکی شیلرله آنجق کوزل بر خرابه یاپیلر . باخصوص
عالم ادبیاتده اسکی برشی بیقمقسنرین یکی برشی یاپیلر ماز . اوعلنده هر موجود
آزچوق بر مخربدر . اوراده منظره ابداع مطلقا غبار انقراض آره سندن چیقار .
واقعا ادبیاتمزدده صوكر زمانلرده کی تجددلر درجه سنده مهم تحوللر هیچ
کورولمه مشدی . فقط اونوتمایلم که آمال عظیمه ترقی روح صباوته مخصوص
ملاعب عصیبه دن دکلدر . بیوكر ترقیلر طلبنده بولمق منازل تسکملدن پک اوزاق
اولمغه توقب ایدر . مادام که اصلاح ایدیوروز ، دیمک که آثار قلمیه مزاورزنده
اجرای تعدیلات لزومی آکلایه جق برسن دماغی به واصل اولدق .

ادبیاتمرك لوحه حاضره سنده مثلاً «عصر» ایله «یاپیلر» ك تفقیسه سی کی
مسامحات شکلیه بی صوكر پلانده براقه جق قدر پارلاق کوزللکلكرك موجودیتنی هیچ
کیسه انکار ایدر من . بوکوزللکلكری وجوده کتیرن فائق عالی ، جلال ساهر
ومعاصرلری نظم و نثرمن اوزرنده بزی دوشوندوره جك بعض تغیرات مهمه به
نفسلرنده صلاحیت حس ایدر بیلرلر . کننج شاعرلرمزه بواسطه عمل سربستی بی
چوق کورن ارقداشلرمن حقسنزلق ایتدکارینی بیلملیدرلر .

نقط مقتضای بشریت بودر : حق تجدید المزدن چیقار چیقماز تجددکریز
اولوروز . دون کنندیمز ادبیاتمزد اوزرنده نهلر یاپسه ق خوش کورییهوردق ؟

بوكون بزدن صوكره كلنلرك اجرا آتته قارشى چين ابرو كوسترييورز. بيله لم كه
مادر ادب آرتق بزم اللرمزى براقشدر ؛ يكي كلنلرك كنج اوموزلرينه اتكا
ايدىيور . اونلر فجر واميددر . اونلرك هرشيلرينى ، غيرتارينى ، مساهلهلرينى .
حقى خطالرينى بيله بز براز غبطه ايله احاطه ايتلى يز . اونلرك تازه خطالرى بيله
بزم كهنه صوابلرمزدن زياده دوشيزه ادبياته ياقيشير !

جناب شهاب الدين

چاملر

كليرده ديكله نيرم، بكلم بوشاهقه نك
خجسته چاملرى آلتده بعضى آقشاملر؛
بوچاملر، اووچ، بو برسرمدى معاشقه نك
خيالى اوستته رقتله تترين چاملر

بم بو چاملره عشقم، بم علاقه م وار.
بوچنتك بوملاذ كتوم ومكتومى،
كه يده سنده اويور بوسه لرله خويلالر -
سنگ حريم سرائر پناه رو حكمى؛

اوت بومشجر نالانه عاشقم . . . لكن
بيليرميسك بوناصل حس، ناصل تلقيدر؟
بوكولكلرده خيالمله كيزلى كيزلى سنگ
خيال شعر نهانيكرك ملاقيدر.

